

Nr 229.

Av herr **Leander** m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tjänste- och familjepensionsreglemente för arbetare m. m.

Sedan 1941 års riksdag i samband med godkännande av de allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena för tjänstemän i statens tjänst bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser innefattande bland annat tillämpning av nämnda reglementen i vissa fall å tjänstemän avgångna med pension enligt civila eller militära tjänstepensionsreglementet samt utbetalande av pensions-tillägg åt vissa sådana tjänstemän, förutsatte i statens tjänst anställda arbetare, att Kungl. Maj:t i proposition nr 229 till innevarande års riksdag med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare m. m. skulle analogi-vis ha föreslagit samma övergångsanordning för arbetare som för tjänstemännen.

För tjänstemännens del innebär riksdagens bemyndigande, att de nya reglementena skola från och med ikraftträdandet göras tillämpliga å sådana tjänstemän, som blivit underkastade de 1939 eller 1940 utfärdade nya avlöningsförfattningarna men pensionerats före pensionsregleringens genomförande, samt att dessa pensionerade tjänstemän därjämte skola erhålla gottgörelse med 10 kronor för varje månad de dessförinnan åtnjutit pension.

Såsom skäl för den för tjänstemännen beslutade anordningen har föredragande departementschefen anfört, att en definitiv lönereglering för tjänstemännen måste såsom en given konsekvens få till följd att hänsyn toges till de pensionsförmåner, som föranledas av löneregleringen, eller att löneregleringen och pensionsregleringen utgöra två delar av ett och samma problem. Beträffande hos staten anställda arbetare anser departementschefen icke samma skäl föreligga för en tillbakaverkande pensionsreglering. Till stöd för denna uppfattning har anförts att slutandet av ett nytt löneavtal icke bör — lika litet som förändringar i löneinkomsten under ett löneavtals giltighetstid — i och för sig föranleda, att pensionsfrågan toges upp till omprövning. Den förordade pensionsreformen för arbetarna anser departementschefen icke ha sin grund i de nya kollektivavtal, som träffades år 1939. Härtill må endast anmärkas att den för tjänstemännen år 1939 genomförda löneregleringen grundade sig på den allmänna löneutvecklingen sedan ett flertal år tillbaka och att de år 1939 träffade överenskommelserna om nya löneavtal för hos staten anställda arbetare främst påverkades av de i avlöningsreglementena för tjänstemännen fastställda lönenormerna, som bland annat innebar att i kollektivavtalen intogos bestämmelser om rörligt tillägg i huvudsaklig överensstämmelse med vad som för tjänstemännen blivit fastställt. Vidare är att bemärka att förutsättningen för en

revision av tjänste- och pensionsreglementena för arbetarna icke varit för handen förrän dylik reglering ägt rum beträffande tjänstemännen, vilket torde få anses ådagalagt därigenom att pensionsakkunniga för tjänstemännens pensionsreglering erhöilo bemyndigande den 17 juni 1938 varemot samma sakkunniga först den 16 maj 1941 erhöilo Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag beträffande revision av tjänste- och familjepensionsreglementena för arbetare. Slutligen förtjänar framhållas, att detta synes vara det viktigaste, att eftersom pensionen för arbetarna varit genomgående lägre än för motsvarande tjänstemän, behovet av en analogivis retroaktiv reglering för arbetarnas del framträder ännu starkare. Skillnaden i grundpensionens belopp i pensionsgrupp 1 i de nu gällande bestämmelserna och de i propositionen föreslagna är nämligen 600 kronor och i pensionsgrupp 2 636 kronor per år för manlig arbetare. Vid sådant förhållande förefinnas starka sakliga skäl för beredande av kompensation åt arbetare, som avgått med pension efter den 1 juli 1939, efter samma grunder som fastställts för tjänstemännen.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 229 måtte besluta, att i reglementet angående tjänstepension för arbetare i statens tjänst vilka avgått med pension efter den 1 juli 1939 övergångsvis tillämpas samma bestämmelser för arbetare som för tjänstemännen, samt

att dessa pensionerade arbetare därjämte må erhålla gottgörelse med 10 kronor för varje månad de efter den 1 juli 1939 åtnjutit pension.

Stockholm den 27 april 1942.

Axel Leander.

Axel Löfgren.

Rud. Anderberg.

J. Hansson.

A. J. Bårg.

C. A. Hårdin.